

Nr 453.

Av herrar **Hagberg** i Luleå och **Brädefors**, *angående ändring av gällande bestämmelser om verkställighet av straff, i vad angår politiska fångar.*

Det tilltagande antalet politiska domar och det faktum, att de nya planerade klasslagarna (kriminaliseringen av blockad- och bojkottvapnet, utredning om undantagslagar mot de revolutionära arbetarnas organisationer, mot fackföreningarna o. s. v.) syftar att medföra en ytterligare stegring av antalet politiska »brott», motiverar införandet av begreppet »politiska fångar» i den svenska fångvården.

Fängelseregimen är över huvud taget medeltidsmässig och barbarisk — diskussioner och utredningar i det oändliga har ju också pågått om nödvändigheten av en ändring härvidlag — men det är dubbelt barbariskt, att människor som dömts för sina åsikter, för kampen för sin klass intressen, skall behandlas precis på samma sätt som de grövsta kriminella förbrytare. Den arbetslöse som dömts för att han deltagit i en demonstration för arbete och bröd, den arbetare som dömts för att han bekämpat lönerov och strejkbryteri, den proletäre tidningsman som dömts för att han kallat mördare för mördare eller mordbrännare för mordbrännare, dessa offer för den borgerliga klassjustisen är enligt den svenska verkställighetslagen likvärdiga med tjuvar, förskingrare, mördare eller andra kriminella förbrytare.

Till fångvårdsstyrelse och regering har upprepade gånger från politiska fångar riktats krav på att få läsa tidningar och böcker men i varje fall har det blivit avslag med hänvisning till gällande lag.

Att denna lag är föråldrad torde vara den allmänna meningen även långt in i borgerliga led. Ett uttryck härför ger prof. Thyren redan i sitt 1910 utgivna verk om »Principerna för en strafflagsreform» (del I), där han för fram kravet på ett frihetsstraff, som skiljer sig från de vanliga, för s. k. custodia honesta, d. v. s. brott som »icke kunna sägas vara utsprungna ur ett klandervärt än mindre ur ett vanärande sinne» (Thyren), och under vilken beteckning han särskilt nämner de politiska brotten. Han skriver där bl. a.:

»Att t. ex. under mera upprörda tider politiska förbrytare, vilkas brottslighet sammanfaller därmed, att de uttalat och följt en viss (mot samhällsviljan stridande) övertygelse, insättas tillsammans med bedragare, förfalskare o. s. v. av vanlig typ, måste i folkåskådningen rubba betydelsen av straffet för dessa sistnämnda brott . . .»

Prof. Thyren anser givetvis att politiska brottslingar »visserligen energiskt skola oskadliggöras», men

»under tydligt erkännande, att de till motiver och sinnelag icke hava något gemensamt med vanliga brottslingar.»

Prof. Thyrén föreslår t. o. m. att straffet för dessa brott, »till vilka i främsta rummet höra de politiska», icke skall avtjänas i samma anstalt som andra brott, »utan redan i detta yttre avseende hållas skarpt skilda». Han anser t. o. m. att termen för straffet i detta syfte bör ändras till exempelvis »arrest» i stället för straffarbete, tukthus o. d. Vidare gör han sig till tolk för meningen, att sådana straff icke bör avtjänas i cell.

Då de politiska fångarna, i medvetande om att de inte begått något brott ur den klass' synpunkt, i vars intressen de kämpar, påtagit sig ansvaret för att ha överträtt den härskande klassens lagparagrafer och dömts härför, måste de ha rätt att kräva att i fängelserna behandlas med den aktning som tillkommer en politiskt dömd fånge. Varje annat behandlingssätt — hur det än motiveras — måste betecknas som en medeltida och barbarisk tradition.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till regeringen hemställa,

att sådana ändringar i strafflagen kap. 2 och därmed sammanhängande författningar, som avser »Verkställighet av straff», vidtages att politiska fångar bl. a. garanteras rätt att avtjäna ådömda straff i speciella anstalter för enbart politiska fångar, rätt till gemensam vistelse tillsammans med andra politiska fångar och vidgad rörelsefrihet, rätt att utifrån erhålla livsförnödenheter av olika slag, rätt att röka, rätt att syssla med det arbete de själva väljer, rätt att läsa tidningar och böcker de önskar, rätt till publicistisk verksamhet.

Stockholm den 23 januari 1934.

Hilding Hagberg.

J. H. Brädefors.